

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

Memb. I. Quomodo Infirmi ad Confessionem induci debeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

Medicis præcipuè cognosci potest) prudenter & suaviter, absque ullo respectu aut timore periculum hoc illi denunciet, aptisque verbis & motibus inducere eum conetur, ut domui suæ dispoat, eumque in finem omnia alia negotia sepoat, certò sibi persuadens, nunc negotium negotiorum omnium maximum præ manibus esse, atque adeò mentem, necque omnes eidem soli ritè perficiendo impendendas, uti videlicet exemplo suo Pius V. Pontifex probavit, qui, cum in supremo morbo varia negotia proponerentur, omnia rejecit dicens: *Iam gravius mihi negotium peragendū est. An fortè vos huius momenti negotiū putatis, animam ad extremam horam etiam præparare?* Idem S. Franciscus Borgia fecit, qui, cum infirmitatem suam magis, magisque augeri adverteret, & aliquot Cardinales & Legati ipsum visitare vellent, excusari se iussit, eò quòd nunc cum illo Domino agendum sit, qui vitæ & mortis habet arbitrium. Hinc & Hugo Gratianopolitanus Episcopus non patiebatur quidquam ludicrum coram se hoc tempore dici, aut tractari, sed omnes ad bona opera hortabatur, dicens, hoc tempus pœnitentiæ cum fletu, & non cum risu, & ociosis colloquiis transigendum esse. Porro quatuor sunt præcipuè capita, ad quæ Infirmi disponi debent, videlicet: Confessio, Communio seu Viaticum, Extrema Unctio, & Testamenti confectio, de quorum singulis ordiæ eodem nunc agendum est.

M E M B R U M I.

Quomodo Infirmi ad Confessionem induci debeant.

Circa hanc duo potissimùm præstanda sunt Operatio, scilicet ut persuadeat Infirmum ad eam faciendam; & eandem juvet ad fructuosè faciendam Confessionem. Ad primum caput obtinendum sequentes observet industrias. Ante omnia ei Confessionis necessitatem, æquitatèque Christi verbis Matt. 5. demonstret: *Esto consentiens Adversario tuo, dum es in via cum eo, ne fortè tradat te Adversarius Iudici, & Iudex tradat te Ministro, & in carcerem mittaris.* Eum in finem afferat etiam memorabilem S. Augustini sententiam, qui dicere solebat: *Nemo quamvis sanctus & perfectus hinc decedere debet, nisi sit antè de peccatis suis confessus,*

& Dominici Corporis Viatico instructus. Cui consentiens S.
 Gregorius l. 13. moral. *Electorum mentes*, ait, quò amplius
 aeterno Iudicij appropinquare se sentiunt, eò ad discutiendos se-
 ipsos terribilius excitantur, ac properant, quia propinquum sibi
 iudicium iugiter suspicantur. 2. Exemplo uno, alteròve o-
 stendat, quam solliciti fuerint, etiam sanctissimi Viri de vera
 pœnitentia in morte agenda. Sic enim S. Augustinus psal-
 mos descriptos in lecto affigi voluit, eorùmque recitatione
 assidua se ad pœnitentiam excitavit, ut in vita illius legitur.
 Sic Galla Symachi Senatoris Romani Filia, cum post Mariti
 obitum Sacræ Religioni se dicasset, & circa ultimū vitæ tempus
 à S. Paulo visitaretur, hoc solum petijt, an sibi peccata re-
 missa essent. Hinc & Job c. 10. ad DEVM dixit: *Numquid*
non paucitas dierum meorum finietur brevi? Dimitte ergo me
in plangam paululim dolorem meum, antequam vadam, & non
revertar, ad terram renebrofam, & operam mortis caliginem.
 3. Utilitatem & lætitiā, quam ex tali confessione perci-
 pient, ostendat, illam videlicet, quam Ecclesiasticus c. 17. in-
 dicavit, dum dixit: *Non demoreris in errore impiorum. Ante*
mortem confitere. Confiteberis vivens, vivus & sanus confite-
beris, & laudabis DEVM, & gloriaberis in miserationibus il-
lius. Quam magna misericordia Domini, & propitiatio illius
convergentibus ad se! Si æger obstinato animo confiteri
 nollet, orandum pro illo est imprimis, & varia bona opera
 offerenda; subinde submittendus aliquis, qui multum apud
 illum valet autoritate & gratiā, ut eum ad officium suum fa-
 ciendum amicè hortetur, tum ipse etiam Sacerdos accedat,
 & quàm humanissimè potest, cum illo de variis rebus, quas
 ipsi gratas esse censuerit, colloquatur, nullam mentionem fa-
 ciens de confessione, quousque benevolum fatiis ipsum se ha-
 bere adverterit: proderit etiam laudare illum de sollicitu-
 dine & charitate, quam erga domesticos hactenus ostendit,
 sperare se proinde, quòd laudem hanc minimè corrupturus
 sit, sed tantò majorem potiùs sui curam hoc tempore habitu-
 rus, quantò prior est propria salus, quàm aliena; quid enim
 prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò
 suæ detrimentum patiatur? Si media hæc nihil proficiant,
 inquiri causa poterit, cur confiteri nolit; an fortè hæresis li-
 teat? an desperatio? an pactum cum dæmone? an affectus erga
 aliquod

aliquid peccatum, aut rem aliquam terrenam? an acedia & difficultatis horror? Inventâ hâc radice curandum est, ut aptis medijs ea evellatur. Denique explicari poterit, quàm DEVS secum joculari non patiat, atque adeò nunc dicat, quod olim infelici Udoni per somnium dictum est: Udo, Udo, cessa à ludo; si ergo non resipuerit, timendum esse, ne impleatur, quòd DEVS per Salomonem minatus est dicens: *Non tardes conversionis ad Dominum, & ne differas de die in diem; subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Eccl. 5. Pari modo explicandum est, quàm infelix status peccatores in altera vita maneat, quàmque adeò nihil detrectandum sit homini, ut illum statum effugiat: certè hîc occini potest, quòd olim Naamo servi illius dixerunt 4. Reg. c. 5. *Pater, si rem grandem tibi dixisset Propheta, certè facere debueras; quanto magis, quia nunc dixit tibi: Lavare & mundaberis?*

II. Alterum caput, scilicet fructuosam Confessionem ut obtineat. I. Ante omnia laborandum est, ut, cum a gri non semper sint satis dispositi ad veram contritionem eliciendam, ipse eosdem ad talem contritionem aptis motivis propositis excitare studeat, præcipuè tamen ostendendo, quantum dilectionem DEVS per Creationem, Redemptionem, & Vocationem ad fidem &c. ostenderit, quàmque adeò meritò plus, quàm ullus Pater diligi mereatur, & tamen per peccatum tam graviter offensus sit. In quem finem proderit referre, quod Pistorius in apoth. spir. c. 2. refert, scilicet Oeniponti in PP. Franciscanorum templo statuum esse, quæ Equitem nobilem repræsenter, qui, cum proprium Parentem in bello, licet non agnitum occidisset, ubi postea ex certis indiciis, hastæ videlicet cuspidem in Patris pectore conspectâ, id comperit, tantum inde dolorem concepit, ut mortuus conciderit. Inde colligere jubeat Infirmum, quantum ipse dolorem concipere debeat, qui talem Patrem deliberatâ voluntate, & tam crudeli morte, qualis fuit crucifixio Christi, interemerit. Hortetur item, ut Christum Crucifixum ante oculos sibi statuatur, & sequentibus S. Bernardi verbis se alloquentem imaginetur: *O homo, vide, qua pro te patior: non est dolor, sicut quo crucior: ad te clamo, qui pro te morior: Vide pœnas, quibus afficior: vide clavos, quibus confodior, cum sit tantus dolor exterior, interior est planctus gravior, cum te tam ingratum experior.*

III. Porro in ipso actu contritionis eliciendo variis modis dirigere potest Infirmum Operarius. Primus & optimus tam pro hoc Sacramento, quam pro aliis recipiendis est, si per actus Theologicarum virtutum elicitos ad ea disponatur hoc vel simili modo.

O Amantissime mi Redemptor, ac Domine JESU Christe, credo firmissimè, te hoc Sacramentum Pœnitentiæ pro mea salute instituisse. Statuo proinde illud cum ardentissimo honoris tui, & salutis meæ desiderio suscipere.

O JESU mi pijsime, scio, quòd sicut voluntatem largitus es, ita etiam perficiendi gratiam concedere paratus sis. Confido proin in infinita bonitate tua, rogòque per amorem, quo Sacramentum hoc constituisti, ut, sicut occasionem & desiderium confitendi benignissimè largitus es, ita ad eam etiam fructuosè peragendam, gratiam uberem largiaris.

O amabilissime JESU, agnosco infinitam charitatem tuam, quam in Sacramento Confessionis instituendo erga me demonstrasti, gratias proinde tibi ago, quàm possum, maximas, & vicissim diligo te ex corde meo, doleòque ex animo, quod te Dominum meum ac Deum meum, Redemptorem ac Benefactorem meum tantopere dilectum unquam offenderim.

O Clementissime JESU, detestor omnia peccata mea propter te, & vel nunc ea per SS. Pœnitentiæ Sacramentum penitus delebo. Ah miserere mei secundum magnâ misericordiam tuam; & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

IV. Alter modus est, ut per consuetam contritionis Formulam dirigatur hoc modo.

Domine JESU Christe, verus DEUS & Homo

Crea-

Creator ac Redemptor meus, quoniam tu es is, qui es, & quia amo te super omnia, pœnitent me ex toto corde, quòd te offenderim, & propono firmissimè, nunquam ampliùs peccare, & omnes peccandi occasiones evitare, confiteri, & implere pœnitentiam, quæ mihi fuerit injuncta. Condono simul amore tui ex corde omnes offensas, quibus unquam læsus sum; & si quispiam habet aliquid contra me, unde jure coram te queratur, propono, illi me proximâ occasione satisfacturum. Omnia denique opera mea, & afflictiones, ac totam vitam meam tibi offero in satisfactionem peccatorum meorum. Et quemadmodum suppliciter à te peto, sic confido in bonitate tua, & misericordiâ infinita, quòd ea merito pretiosæ tuæ passionis & mortis mihi remissurus, & gratiam largiturus sis ad me emendandum, & ad perseverandum usque ad mortem. Amen.

V. Tertius modus est pro eo tempore, quo periculum Infirmi non pateretur contritionem supradictis modis longiùs elici; tunc enim breviter sic concipi posset. O mi DEUS, in te credo, in te spero, te diligo ex corde, ideòque detestor omnia peccata mea, & firmiter cavere propono. Ah dimitte mihi debita mea; sicut & ego dimitto debitoribus meis.

VI. In ipsa confessione magnam charitatem & suavitatem ostendat Operarius, juvètque prudenter quæstionibus ad integritatem confessionis.

VII. Pro satisfactione seu pœnitentia, quæ modica hoc tempore esse debet, poterit monere Infirmum, ut suos dolores, & ipsam, si placet, mortem offerat. Quòd si restitutio aliqua facienda sit, aut inimicitia tollenda, sedulò laboret, ut in hoc genere partes suas perfectè expleat Infirmus, caveat tamen etiam, ne majus ipsi, quàm oporteat, onus imponat, aut inanes scrupulos ingeneret.

VIII. Peractâ confessione hortetur illum breviter, ut se
perinde nunc, atque olim Magdalenæ dictum credat à ser-
vatore: *Remittuntur tibi peccata tua. Vade in pace.* Jubeat pro-
inde læto animo esse, & dicere cum Davide: *Eruiisti, Do-
mine, animam meam, ne periret. Projecisti post ter-
gum tuum omnia peccata mea. Dirupisti, Domi-
ne, vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis. Ju-
ravi, & statui custodire judicia justitiæ tuæ.*

IX. Denique post absolutionem impertitam det Operam,
ut pro tanto beneficio gratum se exhibeat Infirmus, & ipso
præeunte, in ejusmodi affectus se effundat.

O benignissime JESU, Redemptor & Consolator
meus, quid retribuam tibi pro tanta charitate, quâ
non solum hoc Sacramentum instituisti, sed fructum
etiam illius toties mihi applicuisti.

O Utinam propter hoc beneficium infinites te
laudare, benedicere, & amare possem! Ah piissime
JESU, da mihi, obsecro, per infinitam misericor-
diam tuam gratiam istam, ut divinam majestatem
tuam deinceps nunquam amplius deliberatè of-
fendam.

Ignosce quoque, quidquid in hac confessione aut
unquam aliàs deliqui, sicut & ego amore tui igno-
sco omnibus, qui me unquam offenderunt, precor-
que illis eandem gratiam, quam mihi ipsi expro.

Ah JESU mi dilectissime, in sanctissima passione
& vulneribus tuis omnis spes mea reposita est. Fac
ergo, obsecro, ut virtute illorum de omnibus vitiis
triumphem, & quantò plura per te mihi remissa
sunt debita, tantò ardentiori te DEUM meum amo-
re complectar. Qui vivis & regnas in sæcula sæcu-
lorum. Amen.

O sanctissima & immaculatè concepta Virgo MA-
RIA, & vos omnes SS. Patroni mei, intercedite, quæ-
so, pro

so, pro me, & optatam peccatorum veniam, veram- que vitæ emendationem mihi, aliisque Peccatoribus impetrate. Amen.

M E M B R U M II.

Quomodo ad Communionem disponendi sint Infirmi.

I. Etiam hîc duo curanda sunt Operario, scilicet ut & desiderium excitet S. Viatici in Infirmo; & ut eundem iure in illo dignè ac fructuosè sumendo.

II. Pro desiderio obtinendo sequentia observabit 1. Necessitatem illius pro hoc maxime tempore ostendet; cum enim jam ex Ægypto hujus mundi abeundum illi sit, prius oportet Agnum Paschalem sumere, ut eodem confortatus, iter suum lætus & securus ingrediatur, & per mare rubrum SS. Passionis Christi salvatus, ad ripam alterius vitæ securus transeat. Præterea dum cum Elia ad montem Horeb, id est, cæli pergit, imaginetur sibi adstantem S. Angelum Custodem, & dicentem: Surge, & comede; magna enim tibi restat via. Tandem hoc tempore certamen maximum & periculosissimum est suscipiendum, ergo accedendum est ad mentem, quam, teste S. David, paravit DEUS in conspectu suo adversus eos, qui tribulant nos; ergo in subsidium vocandus est is, qui fortis est, & potens; si enim Deus pro nobis, quis contra nos? si consurgant adversum nos castra, non timebit cor nostrum. 2. Utilitatem quoque hujus S. Viatici ex illa Ecclesiæ Antiphona demonstrabit: O Sacrum convivium, in quo Christus sumitur (vel Dux, Consolator, & Protector in ultimo itinere futurus) recolitur memoria passionis eius (ut & ipse excitetur ad protegendum & roborandum Infirmum, ne pereat tantum pretium pro ipso expensum) mens impletur gratia (& quidem tantò copiosius, quantò magis se disposuerit per desiderium ad illam recipiendam) & futura gloria pignus datur; quis autem tam pretiosum pignus non libenter accipiat, maxime hoc tempore, in quo gravissimum æterni naufragij periculum subeundum est, atque adeò merito, sicut Albuquerquez in periculo materialis naufragij constitutus, Infantem suum arripuit, & versus cælum tollens rogavit Deum, ut vel propter innocentiam hujus Infantis parcere omnibus